

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 14.— kor.
Félévre . . . 7.—
Negyedévre 3.60
Egy hóra . . . 1.20

Egyes szám 4 fillér
Vidéken . . . 6

MAGYARSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

HIRDETÉSI ÁRAK:

petit számítással soron-
kint dijszabás szerint.

APRÓ HIRDETÉSEK:
egy szó 4 fillér, vasta-
gabb betűkkel 6 fillér.

Telefonszám: 154

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, IV. kerület, Vámház-körut 8. sz.

FŐSZERKESZTŐ
Dr. GYÖRFFY GYULA.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
A lap megjelenik hétfő kivételével mindennap

Szemere Miklós.

Budapest, február 28.

A magyar képviselőház Európának egyik legunalmasabb parlamentje. Nem számítjuk föl érdemül a francziáknak, hogy ott például még a Panama-csatorna botrányáról vagy a Dreyfuss-ügyről se vitatkozhatnak egy álló héten át szakadatlanul a parlamentben, nem azért, mert már a harmadik napon lankadtan elfordulna a közvélemény figyelme. De már azt borzalommal venné tudomásul a nyugati kultúrállamok dolgozó, serény, agilis polgársága, hogy van egy ország itt, Középeurópában, amelynek honatyái évről-évről hónapokat pocskolnak el csupán a költségvetés lemorzsolására a nemzet pótolhatatlan, drága idejéből.

A magyar nemzet egyik legsarkalatosabb jogát, a szólásszabadságot nem tévesztjük össze az unalmas, lomha, sivár parlamenti szóáradattal. Tudjuk jól, hogy a törvényjavaslatokat, mielőtt az országgyűlés tanácsstermébe kerülne, előbb a pártok a saját köreikben s az egyes szakbizottságok a képviselőházban alaposan megvitatják. A honatyák kötelességtudásától és a hazafias lekiismeretétől el lehetne annyit várni, hogy a munkát egymás között szépen megoszassák, szorgalmát figyelmét minden párton ki-ki a neki megfelelő tárgyra kommentálna. Ha

igly volna nálunk, akkor támadnának a mi parlamentünkben is egyéniségek, vagyis oly férfiak, akik a nemzet közfelfogását gyarapítanák, előbbre vinnék a szönyegen forgó kérdésben.

A mi parlamentünkben azonban nincsenek egyéniségek. A kevesen, akik megvannak, kivételek, akik meg inkább megerősítik ezt az általánosságban megállapított véleményünket. A tegnapi gyűlésnek egyik szónoka, Szemere Miklós, a legérdekesebb és legfigyelemreméltóbb férfiaktól való azok között, akik most helyet foglalnak a magyar parlamentben. Az ő egyénisége kialakulásában azonban vajmi kevés érdem jut a magyar közéletnek.

Szemere Miklós hosszu ideig távol tartotta magát a politikától. Sokat tanult és utazott, látott, tapasztalt és elmélyedett, amíg felfogásai és meggyőződései kialakultak. Azt mondja a franczia, hogy „faire penser“, valakiben gondolatokat kelteni: a legnagyobb művészet. Amikor pedig valakinek a szavai nyomán egy egész ország mélyed el: ilyen férfiurol már igazán érdemes beszélni.

Szemere Miklós arra hivta föl a magyar nemzet figyelmét, hogy tanítsuk meg ifjainkat *céllövésre*. A cinikusok összevigyorognak, a rossz nyelvek összesugnak: ime Szemere Miklós nem tud különb ideált a magyar ifjúságnak, mint a katonai céltáblát. Pedig olyan

gyakorlati kérdés ez, amelyen a nemzet sorsa is megfordulhat.

Harcz és háboru rémei borzadnak reánk mindenfelől. Ellenségeink mindenütt résen vannak, szervezkednek, kémlélik a gyengéinket, hogy sebezhető pontjainkon megrohanhassanak bennünket. Nekünk is tehát fegyverkezünk, készülődünk kell, hogy viszsaverhessünk minden ellenséges szándékot.

Régen volt, a mikor a pusztá férfiui bátorság csatákat döntött. A jövő háboruiban két tényező foja biztosítani a győzelmet: a technikai tudomány, mely minél tökéletesebb fegyvereket szerkeszt, s a biztos szem, a mely a löveget irányítja. Láttuk, hogy a burok, a kik biztos czéllövők, hosszu ideig a föld legelső világhatalmával tudtak dacolni, mert ennek, Angliának katonái ügyetlen, rossz lövők voltak. Anglia hamarosan kiheverheti a bur háboru óriás költségeit, de a magyar nemzet sorsa nem bírná el a háboruban szenvedett nagyobb balszerencsét.

Az ilyen végzetes nemzeti szerencsétlenséget akarja megalázni Szemere Miklós tanácsa, a melyet ifjaink nevelésében biztosan hiszünk, orságszerte megfognak szívlelni.

Szemere Miklósnak, a polikusnak és az előkelő gondolkodónak kedves témája az *ifjuság*. Tudjuk, hogy az ifjuság nálunk népszerű a politikában; a

Székelyország.

Nincs elveszve „Székelyország“,
Már hogyan is volna?
Oda van ez a magyarok
Szent földjéhez forrva;
Véráztatta a göröngye,
Mint emennek hantja,
Osídóktól, ez a kettős
Szent hatalom tartja!

Mégis-mégis, bús idő jár
A Hargitta táján;
Nem ott élek, — gyászos képét
Mégis mintha látnám;
Fenn a légben, szárnyasoknak
Költöző csoportja . . .
Őszi égne könnye hull a
Földi vándorokra!

Rossz hírekkel jó a szellő,
Bérczes, szép Erdélyből;
Székely-ember, székely-asszony
Messze földre készül:
Eltökélve a szándéka,
Füzve kis motyója, —
Csak az Isten, a kegyelmes
Verheti le róla.

Az csupán, csak az teheti
Hatalmas kezével,
Hogy még egyszer széttekintsen
Könyező szemével:

Körülnézzen az „utra kész“,
Egyszer, utoljára,
Akkor aztán — marasztó szó,
Nem esett hiába!

Állj meg, állj meg édes testvér,
Ha már utra kelnél,
Nézz körül: hát hol találnál
Szébb hazára ennél?
Sulyos a lét, ámde könnyű,
Csak együtt maradjunk;
Nincsen annyink, hogy belőle
Idegenbe adjunk!

És a tettere készen immár,
Ész, szív sikra szállott;
Megjavítani képes lesz egy
Még bomlott világot;
Szeretettel marasztjuk mi,
Mindenkor vendégünk,
Hogyne tudnánk megtartani
Most, a saját vérünk?

Őszi ködnek borulása
Kikeletre válik . . .
Elér, el a segítő kéz
A bérczes határig;
Hogy ott majdan frigyre lépve
Szándék, akarattal;
Együtt éljen, együtt haljon
Székely a magyarral!

Herváth Böske.

A zivatar.

A kora reggeli órákban a vén Csamangó, a juhász, ledobta magáról veszprémi czifraszűrét és miután odavetette volna a szamara hátára, elkezdett káromkodni:

— Hogy az Isten verte volna meg, a czudar melegét! Az emberről szinte lepereg a bőr. Minek is nyáron ez a szűr? Az is boldog volt, aki kitanáta. Gyere számár, vilseld, legalább árnyék alatt legelészél.

A számár pedig még a fülét sem billentette, hanem annál többet gondolt. Már ilyen ez az ő vén hunczut gazdája. Télen fázni hagyja a lyukastetejű est-állóban, amelybe jobbról-balról bedudol az Isten hidegje. Nyáron ráveti a szűrét, mikor ugyanis elég neki az a csicsabőr-suba is, amit a jó Isten reája teremtett. Ha egész napon át eleszik előle a bürgék a harmatos füvet, hát oda se néz neki, hanem ha egyszer úgy készakarva betéved a Gobónék luczernásába, vagy a Kalmárék tilosába, no iszen, van akkor hátán dolga a gamós, koskerítő botnak.

— Hej, szürke, azt a füzfánfütyülő arkangyalát annak a Jeruzsálemben csatongott századik jobb öregapádnak, talán megint be akarsz csukatni, mint mikor a zsandár egy zsák lopott libát talált piff! paff!

A szegény számárnak szinte most is megviszket a kereszt a hátán, ha erre az enyelgésre gondol s már-már elhemperedne a hőségtől fölászott füre, hogy megvakarózzik,

pártok „a magyar nemzet reményeit,“ előszeretettel szokták a saját céljaikra kihasználni. Szemere Miklós figyelme sokkal komolyabb, sokkal nemesebb szándékkal fordult feléje az ifjúságnak. Nem eszközt lát benne, hanem minden fiatal emberben azt a férfiút igyekszik előkészíteni, a ki valamikor, esztendőnk multán, kisebb-nagyobb szerepkörben a nemzet sorsát fogja befolyásolni.

Szemere Miklós olyan magyar politikus, a ki a jelenben a jövőre gondol. Pedig jój annak, aki tisztán lát, mert sok keserűség származik ebből a tehetőségéből. Azonban elégtételül szolgálhat Szemere Miklósnak az, hogy mind többen vannak, a kik hallgatnak rá, figyelik a szavait, elértik a szándékait és nemes nagy céljaiban követni akarják.

Budapest, február 28.

A képviselőház legközelebb márczius 2-án, hétfőn délelőtt 10 órakor tart ülést, melyen a katonai javaslatokat tárgyalják. Szólásra fel vannak iratkozva: Lovász Márton, Kecskeméthy Ferencz, Sturmman György.

Miniszteri tanácskozás. Tegnap este miniszteri tanácskozás volt, melyen a beteg báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter kivételével részt vett a kormánynak a fővárosban időző valamennyi tagja. A tanácskozásnak tárgya a jelen sulyos politikai helyzet megoldásának módja volt.

Az alsíki mandátum. A Csiki Lapok-ból veszünk át az alábbi közleményt:

A dr. Györfy Gyula lemondása folytán megüresedett alsíki választókerületben halomszámra emlegetik a jelöltek, kik a megbízó levélért pályáznak. Valaki kihíresztelte, hogy Csedő István, a megyei függetlenségi párt elnöke is felépik, ezt a híresztelést átvették az összes lapok, pedig egy szó sem igaz belőle. — Komolyabb jelölt volt Bartha Ignác csikszeredei ügyvéd, a ki azonban visszalépett s ezen elhatározását a következő levélben hozza híveinek tudomására:

„Mindazoknak, kik a csikszentmártoni kerületben jelenleg folyó országgyűlési képviselő választáson föllépésemet óhajtották s talán szavazatukkal is megtisztelték volna, tisztelettel tudomására kívánom hozni, hogy még jókor megsejtve, hogy mily kíméletlen és élethalál harcra van kilátás (bár csalódnám!) tehát ebben és általában az országos érdekek mellett a csiki érdekeket nem ismerő s így számba

sem vevőknek egy jobb sorsra érdemes székely atyánkfia tönkretételében segélyére lenni még távolról sem óhajtván, kijelentem, hogy ez alkalommal miben sem kívánok résztvenni. Az engemet netán óhajtoknak rokonszenvét szépen megköszönöm s legjobb belátásuk szerinti cselekvési szabadságukat visszaadom!“

Csikszereében, 1903. február 23-án.

Tisztelettel és kész szolgálattal:

Bartha Ignác,
ügyvéd.

Ugy halljuk, hogy Molnár Józsiás a Kossuth-párti függetlenségi jelöltjekép Rápoly Gábor háromszékmegei földbirtokost portálja, de aligha sikerrel. Mi a Györfy Gyula megválasztását biztosra vesszük, bizunk az alsíki választókerület polgárainak jó gondolkozásában és székely hazafiságában s hisszük, hogy nem fogják cserben hagyni azt a férfit, ki huszonkét év óta lakadatlan szorgalommal és fáradhatlan tevékenységgel küzdött a székely ügyekért s kinek a politikai élet teréről való leszorítása pótolhatlan veszteség volna az összes székelysége nézve. Bizalommal tekintünk tehát a választás elé s megvagyunk győződve, hogy az urnából Györfy Gyula neve fog fényes győzelemmel kikerülni. Emellett szólnak azon felhívások is, melyek részint a vármegyéből, részint más illetékes ténylezők részéről intézettek a választó kerület polgáraihoz a Györfy Gyula érdekében.

Gulner Gyula üdvöziése. Esztergomból táviratozták: Esztergom megye törvényhatóságának rendkívüli gyűlése Gulner Gyula államtitkár a Lipót-renddel való kitüntetése alkalmából táviratilag üdvözölte.

A tisztviselők fizetésrendezése. Birák és pénzügyi titkárok czímen dr. Kömöcsy József pénzügyi titkár tollából röpiratot kaptunk, mely a fentemlített tisztviselők között a fizetésrendezés kapcsán felmerült differenciákat tárgyalja. A birák sérelmesnek találták — s ennek kifejezést is — hogy míg a VIII-ik fizetési osztályba sorozott pénzügyi titkár a javaslat szerint egyszerre — eltekintve a tetemes összegekre rugó kiküldéseitől — 800 korona fizetési többletben részesült addig a birák már megszerzett jogaiktól megfosztanak és lefokoztatnak! A brosúra szerzője ezzel szemben kifejti, hogy eltekintve a birák önzésétől kik azt hiszik, ők a legelisek, ez számadatokkal is megcáfolható. A most kontemplált törvényjavaslat szerint lenne 1900 frtos pénzügyi titkár és 1800 forintos biró s így tovább 2000 és 2200 frtos a VIII. osztályban. S mert már most vannak 1500 frtos pénzügyi titkárok és 1600 frtosok is s ezen utóbbiak egy része csak 1800 frtot fog kapni az új törvény szerint is, nem áll, hogy minden pénzügyi titkárnak 800 forinttal javulna a fizetése.

Ügyvédek a birákért. A karánsebesi ügyvédek a következő felhívást bocsátják közzé: Felhívás az igen tisztelt ügyvédi kamarához! A biró és ügyvéd utja egy-egy pontban kezdődik, együtt halad és egy eredményre vezet. Egymással kar-

öltve s együtt küzdve kell szolgálniok a nagy, a megdönthetetlen eszmét: az igazságot. Az ügyvédség ikertestvére a birói karnak és mint ilyen nem hagyhatja érintetlenül a birák mozgalmát. Sérelem esett a magyar birákon és sérelmeikre orvoslást keresnek. E mozgalomban részt kell venni az ország legfüggetlenebb elemeinek: az ügyvédi karnak is. Ugyanezért azon kérelemmel fordulunk az ország ügyvédi kamaráihoz, hogy támogassák a birák igazságos ügyét, szerzett jogaikért folyó küzdelmükben legyenek velök, siessenek jogaik védelmezésére, ügyüket karolják fel, mert az igazság győzelme s az ügyvédi kar célja csak egy lehet. Karánsebesen, 1903. évi február hó 26-ik napján. A karánsebesi ügyvédek.

A Magyarországi tanítók országos bizottsága e hó 22-én tartott igazgatósági üléséből kifolyólag következő kérelmet intézi a magyar társadalomhoz s a törvényhozás tagjaihoz: A hazai tanítóság egy szebb és boldogabb jövő hajnalát látja abban, hogy a törvényjavaslat az állami tanítói állami tisztviselőnek jelenti ki. Most azonban azt kéri, hogy az állami tanítói fizetése és előléptetése annyi és olyan legyen, mint amennyit és amilyen előléptetést az állami tisztviselők XI. és X. fizetési osztálya részére a törvényhozás meg fog állapítani. Második kérelme oda irányul, hogy a más jellegű iskoláknál töltött szolgálati időt úgy a tanítóknak, mint az óvóknak a fizetés megállapításakor teljesen beszámíttassék s végül gondoskodásba ajánlják a javaslatból kimaradt tanítói árvaházak nevelőinek, valamint a kinstári iskolai tanítók ügyét is.

A képviselőház közlekedési bizottsága ma délután Vörös László elnöklete alatt folytatta a szabad tengeri hajózás segélyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Ma is főleg az iskolahajó ügye forgott szóban. Voltak hangok, amelyek az iskolahajó létesítését egyenesen az államtól várták, még pedig vásárlás vagy építés által. A bizottság abban állapodott meg: felhívja a kormányt, hogy az iskolahajó ügyét sürgősen vigye dülőre és pedig a törvényjavaslatban nyújtott hitelinek a keretei között. A vitában résztvettek Láng Lajos miniszter, Wickenburg Márk gróf államtitkár, Feilitzsch Artur báró előadó, Sréter Alfréd, Dobiecky Sándor, Lukács Gyula, Konkoly-Thege Miklós és Smialovszky Valér. A bizottság az iskolahajó kérdésében teljes egyhangúsághoz van. A fiúmeiek kívánóságát, a hajóépítési alap létesítését illetőleg a bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy ennek az alapnak a létesítése nem szükséges, tekintettel arra, hogy ha nagyobb segélyösszege lesz szükség, e szükség elől a kormány, kijelentése szerint, nem fog elzárkózni.

mikor meghallja a vén Csamangó szavát:

— Szürke te!

A csacsi odamegy, meghegyezi két nagy lompos fülét s rá néz a juhászra két okos szemével, mintha azt mondaná:

— No, mi az vén hunczut? Talán megszomjaztál?

Az öreg csamangó nem szól semmit, hanem ráveti magát a füles hátára s nekivág egyenest a csárda utjának, csak egy toronyeránt. A nyáj őrizése a Bodrira marad, mely csaholva tereli csoportba a viczkánczó vidám báránykakat. Eközben a számár meg baktat, sebesen s amikor odaér a csárda elébe, megáll pedig nem is parancsolják. Csamangó belép az ivóba s akkor már vannak ott vagy négyen. A számadó csikós, a gulyás, egy-egy bojtárjával. Csamangó oda szól büszkén a csárdásnak.

— Egy liter bort, Kóbi.

— Talán csak szomjas kend? kérdi meg a csikós.

— Az vonék kis ecsém.

— Hát akkor, miért nem itatja meg elébb kend a szürke szamarát? tódítja a gulyás.

Nem szól erre még a vén Csamangó semmit. Amíg nagyokat nyel az üveg torkából, nem veszi fel még a gunyos nevetést sem. Hanem egyszer aztán forni kezd a vére. Ugyanis a csikós, a gulyás meg az a két bojtár rákezdi csufosan azt a vértmegebontó, gyalázatos nótát:

„Mikor az juhász bort iszik,
Szólke számár szomorkodik...“

A szürke odakint úgy hallja a nóta szavából, hogy ő róla van szó, mire elgondolja:
— Ebből megest baj lesz.

Csakugyan, hogy az lett. A vén juhászgazda, amíg csak még a harmadik üveg járta, lenyomta a mérgét. De amint már az ötödik esorgott, hát kitért belőle a pusztai virtus. Nagy hirtelenséggel megforgatta botját s úgy vágta föltövon a számadó gulyást, hogy annak fejéből kibugygyant a vére. Hogy aztán mi történt, nem lehessen tudni. Csak annyi bizonyos, hogy üvegek törtek, fokosok kopogtak és a vén Csamangót, — szintén véres fejjel — kidobták a csárda elébe, a süppedő homokra. A vén korhely juhász, a mint, hogy talpra állt, hát első dolga volt, a füttykösével czudarul végig vágni a szegény füles hátán:

— Ne, zsvány! Amit otthon kaptam, az is te érted volt!

Az árva szamarat is erre már a türelem elhagyta s a hátsó lábával úgy nyomta lágyékon gazdáját, hogy az nagy kinjában fölnegett az égre. Amit ott most látott: sötét, nagy felhőket, villámok játszását, — attól oszt megijedt. Ráugrott hirtelen a szürke hátára s magában motyogta:

— Zivatar lesz menten. Be kell terelni a birkát a karámba. Lódulj szógám, szürke.

S míg a szegény számár levágta a fejét s úgy rohant előre, a vén Csamangó után hallott meg a nóta és a Kóbi-csárdás fájó kiáltása:

— Hajja kee! Álljék meg! Fizesse meg az öt liter boromat, meg az üveg árát!

Csamangó most vissza dehogyan nézett volna. Hallatlanná vette a szives marasztást, csak magában mondta:

— Fizesse meg Kóbi a mendergős ménkü! Osz! vágatott előre.

A vén Csamangónak, bizugy, igaza volt: nagy zivatar készült. Az a sötét felhő, ami az eget beborította, egészen összeért a sűrű párával, amely — mint nehéz füst — szállott fel a Tisza ágyából. Odafönt az égen apró villámkölykök öltöttek egymásra tüzes nyelveiket, majd nagy villámok szótták be a mennyet, kelettől nyugotig. Aminthogy hullani kezdett a legelső esőcsepp, a zengés kezdődött. Először távolról lassan, félelmesen, aztán mind közelebb. Egy nagy fénylés után, a melyre csövestül megeredt a zápor, olyan nagy riczegő, ropogó dördülése támadt a fényes egeknek, hogy az oktalan állat lehullott a földre, a meglapult pásztor pedig félelmében suttopta egymásnak:

— Halljátok? Valahol leütött az Isten haragja.

A közeli erdő, füzes és akáczos, zengett a vihartól. Az ágak hajoltak, szinte megölelték a kis levelek meg — nagy ijedelmükben, — úgy csókolták egymást. A madár az ágon meg sem mert mocczanni jó pelyhes fészében; a duvad; a farkas, meg a lompos róka reszketett odvában. Ott hömpölygött a víz,

A képviselőház ülése.

Budapest, február 28.

Személyes kérdéssel kezdődött a mai ülés. Münnich Aurél megezfolta Kovács Pálnak tegnap mondott azon állítását, hogy a választások alatt kibocsájtott programbeszédjében a katonai javaslatok megszavazását nem helyeselte.

E felszólalásnál sokkal érdekesebb volt a napirend előtti vitának második rése, amire gróf Weisersheimb osztrák honvédelmi miniszternek az osztrák parlamentben a hadsereg-ről mondott beszéde adott okot.

Az ellenzékéről a leghatározottabban visszautasították az osztrák miniszter felfogását s e tárgyban felszólalt Rátkay László, Pichler Győző, Ugron Gábor és Rakovszky István. Az ellenzéki felszólalásokra Széll Kálmán miniszterelnök válaszolt, aki kijelentette, hogy amit a kormány ígért a hadsereg kérdésében, ahhoz szigorúan tartja magát s nem törődik semmi más nyilatkozattal. A magyar kormány a törvény alapján áll s másnak, mint a királynak és a parlamentnek nem tartozik felelősséggel.

A napirend előtti vita után rátértek a napirendre, a kérvények tárgyalására s a fedezetlen határidőzlet betiltása tárgyában beadott kérvények körül oly terjedelmes vita fejlődött ki, hogy azt ma nem fejezték be, hanem elhalasztották a jövő szombatra.

Fél három óraker rátértek az interpellációkra, melyek fél négyig huzták ki a mai tanácskozást.

Az ülés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Elnök: Apponyi Albert.

Jegyzők: Szóts Pál, Dedovits György, Rátkay László.

Elnök az ülést megnyitja s a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után előterjeszti az irományokat.

Belicska Béni, az igazoló választmány előadója, bemutatja Rudnay Sándor, a nyitrai kerületben megválasztott képviselő megbízó levelét.

Napirend előtt

személyes kérdés.

Münnich Aurél személyes kérdésben kér szót. Tegnap Kovács Pál több képviselőt aposztrofált azért, mert a választókhoz intézett programbeszédjükben azon ígéretüket, hogy nem szavazák meg a katonai javaslatot, nem tartották be. Szólórol is megemlékezett Kovács s amit róla mondott, az nem igaz. Otödizben képviseli az iglói kerületet s mindenkor kinyomatta a választóihoz intézett programbeszédét. A mult választáskor is nyomatott programbeszédet intézett választóihoz, amelyben férfiasan megmondta, hogy a hadsereget fejleszteni kell, ami terheket

von maga után. Láthatja tehát a ház, hogy Kovács állítása ráfogás, arra pedig sohasem adott okot. Most látszik, kinek volt igaza. (Helyeslés a jobboldalon.)

Az osztrák honvédelmi miniszter.

Rátkay László: Közeledik az az idő, mikor az alkotmány veszélyben lesz. Hogy a nemzet megértse felszólalásának az okát, elmondja a katonai javaslatok történetét. Főlemlíti a szabadelvű párt értekezletét a katonai javaslatok kérdésében, amikor Szentiványi Árpád két részre osztotta a javaslatot, t. i., hogy a második csoportban kielégítetnek a nemzeti óhajok. Teljes helyesléssel találkoztak Szentiványi aspirációi. A honvédelmi miniszter Szentiványi követelményeire megígerte azoknak közel jövőben való életbeléptetését. És mi történik Ausztriában mindezen kijelentések után? Összeállnak az eddig legnagyobb ellenséges viszonyban állott pártok s szöveteznek a magyarok elleni gyűlöletben, a csehek betyároknak nevezik a magyarokat s nem akadt elnök az osztrák parlamentben, aki szót emelt volna szidalmazásunk ellen. (Ugy van! Igaz! zudul fel a Ház egyhangulag.) És előáll tegnap az osztrák honvédelmi miniszter, aki a pártok álláspontja alapján, a közös hadügyminiszter nevében kijelenti, hogy a császár akarata szerint ne csak hozzájárulásban, hanem lényegében is közös legyen a hadsereg. Sőt kijelentette, hogy a hadseregbe térjen vissza a régi hagyományos szellem. Már most vegyük a törvényt, ha itt szó van a király személyéről, az elnök rögtön rendreutasítja a szónokot. Odaát pedig, mikor az osztrák honvédelmi miniszter a császári akaratot szembeállítja a magyar nemzet akaratával, nincs szó ez ellen. Ha tekintjük a mi kormányunk nyilatkozatát s a szabadelvű párt értekezletét, az osztrák honvédelmi miniszter hazudott. (Zajos helyeslés a bal- és a jobboldalon.)

Elnök csak azt akarja mondani, hogy parlamentünk felsőbbbségét mutattuk meg azzal is, hogy minél kifogástalanabb hangon beszéltünk. (Zajos helyeslés.)

Rátkay László: Ha így állnak a dolgok, nincs szükségünk a parlamentre, ereszszenek haza, ismerni fogjuk utainkat, amelyeken járunk.

Felkiáltások szélsőbalról: Forradalmat csinálunk!

Rátkay László: Történjen az, ami 48 előtt s 48-ban történt. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Azon nézetben van, hogyha történeik ilyen nyilatkozatok az osztrák képviselőházban, mélyen sajnálja, hogy nem akadt senki, aki kellő értékre redukálta volna azokat. Nem helyesli Rátkay szenvedélyes kifakadásait sem. Nem hivatott az osztrák parlamenttel foglalkozni, de az a nézete, hogy azon a törvény alapján állunk, mely a közös védelmet kimondja. Ez az 1867. évi XII. törvényezikk. Magyarországnak megvannak a fentartott jogai, amelynek alapján a hadsereg intézményében részt vesz. Ennek a törvénynek a szigorú betartásáért felelős, másért nem. Ami ígéretet tettek

a nemzeti óhajokra, azokat azért tették, hogy azt beváltásák. (Perczekig tartó taps.) Kijelentések voltak: a közös intézmények mai jelvényei nem felelnek meg a magyarság érzelmeinek, másodsor a magyar tisztek magyar ezredekben osztatnak be, s a katonai büntető törvénykönyvet revideálják. Ezekhez a kötelezettségekhez tartja magát a kormány. Az osztrák honvédelmi miniszter nyilatkozatában nem lát támadást Magyarországnak és a magyar törvény ellen. Ne akarjon a Ház messzebbmenő jelentőséget adni az osztrák miniszter kijelentésének. (Helyeslés a jobboldalon.) Az 1867. évi álláspontot nem látja semmi-ben tangálva, kéri a Házat, térjen föllette napirendre. (Helyeslés a jobboldalon.)

Rákosi Viktor: Beszél a becsületes magyar ember és az egész magyar nemzet nevében. Körber osztrák miniszterelnök jó kiegyezéssel megvásárolta az osztrák parlamentet.

Széll Kálmán: En is jó kiegyezést csináltam.

Rákosi Viktor: Körber aztán a jó kiegyezésért megkapta igyorsan a katonai javaslatokat. Az osztrákok vad gyűlölettel szöveteztek ellenünk, ez az a kapocs, ami Ausztriát velünk összejartja.

Gabányi Miklós: Ezt köszönhetjük gyáva kormányunknak.

Elnök rendre inti Gabányit, hogy ilyen kifejezést ne használjon.

Széll Kálmán: Sem mint kormány, sem mint egyén sohasem voltam gyáva. Kikérem magamnak az ilyen kifejezést.

Rákosi Viktor: A király a korona fényét nem az Istentől kapja, hanem a megelégedett nép boldog arcának sugarától. A kiegyezéssel levágják egyik karunkat, a katonai javaslatokkal a másik karunkat s azt akarják, hogy az orszá-lán a fogaival védekezzék. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Pichler Győző: E kérdés megítélésénél nem szabad szem elől téveszteni azt, hogy az osztrák Landwehrminiszter a császár nevében és a császár megbízásából beszélt az osztrák parlamentben.

Egy szónok arra hivatkozott, hogy ma még igaz az, hogy „In deinem Lager ist Osterreich“.

Molnár Jenő: Csapjon bele a menykő abba a lágerba! (Derűltség.)

Pichler Győző: Az osztrák landwehrminiszter mindig csak a birodalom hadseregéről beszélt. A magyar miniszterelnöknek egy szava sincs ahhoz, hogy az osztrák képviselőház egyhangulag kimondotta a közös hadsereg eddigi jelvényeinek főtartását. Az eredmény az lesz, hogy Széll és Fejérváry elhagyja állását, mert nem tudja majd az ígéreteit beváltani. Maga a szabadelvűpárt azonban nem vállalt semmi garanciát a kormány ígéreteiért, határozati javaslat formájában nem hozták a parlament elé a kormány ígéreteinek anyagát. (Zajos tetszés a szélsőbaloldalon.)

Ugron Gábor: A mi Ausztriában most történik, az próba arra, hogy mit tud eltűrni Magyarország, megsértettek bennünket a legfrivolabb módon s máskor egymást köpködő, kofáskodó

a nagy szőke folyó. A mint meg-megvillant s a mint meg-megdörtül: szinte megrémülve sirtak a hullámok egymáson tombolva. A reszkető ember, menekülő állat, a suhogó erdő, a megvadult vizár s mind csak azt susogta, sirta és zokogta — egyik a másikat tulharsógó hangon:

— Isten!

— Te nagy Isten!

— Te hatalmas Isten!

Ugy-e, hogy van Isten? Te kételkedő ember a ki kételkedsz létében, im most megrettentve leborulsz előtte. Te tudós, aki ugy megmagyarazod miből lesz az éjjel és miből a nappal, a villám az égen s a dörgés a földön: mikor megvakulsz az égi szikázástól s megszeszked a lelked az ezernyi ágyuknál nagyobb dőrejétől; te is összerogyol s a tudatlan koldussal együtt suttogja az ajkad, mit az erdő vadja öntudatlan érez:

— Van Isten! Te vagy az, te hatalmas Isten!

Mire eljön az est, végig vagy szántva a nagy zivatartól az egész ég alja. Imitt-amott lassanként meghasad egy felhő s utat ereszt magának az arany napsugárnak. A menyorgonája mind lassabban dörgi rettentő nótáját, vágul elhal hangja.

Az ember, a pásztor fölélbred nagy ijedelméből s körülnéz a pusztán. Milyen ez a

tájék? A kukoricza-erdő, végig le van törve. Hova lett a róna felkiáltójele, a gémes kutágas? Ott fekszik a földön. Itt-amott a tarlón apró kis virágok nyitják kelyheiket, a melyekből kihull az a nehéz vízcsepp, a zivatar-harmat. Vajjon kit sirtanak? A szegény pacsirtát.

Ott fekszik közöttük, széjjel tépett szárnynyal, már megmeredve.

A vihar ölte meg s annak zugásával szállt ki belőle is piczi, dalos lelke.

Az öreg Csamangó olvasgatja nyáját, hogy meg van-e a birka.

— Egy . . . kettő, husz . . . harmincz . . . százötven, . . . háromszáz. Kutyta teremtette, biz vagy öt darabot elföldelt közülök az ebadta szélvész. Ne ez se baj. Jó léssen a bőrük majd borért, a husuk paprikásnak. A csikóst, a gulyást is meghívja. Hívja meg a fene, a hetvenkedőket.

Egyre alkonyodik, megszólal a béka az oromi lápon. Valahonnét messze tűz csap fel a földről s amint sötétebb lesz, mindig jobban látszik.

Csamangó elnézi.

— Hm. Mi lehet az ottan? Pásztortűz nem lehet, mert nagy a szikrája. Mi ég ott, ur Isten?

Éppen a pusztázó vágat arra lován, azt hát megállítja, aztán ki is kérdi!

— Mi ég ottan Estók?

— A Kóbi csárdája.

— Csak nem a'?

— De biz a'. A nád tetejébe beléje vágódott jó elébb a ménkü.

— Ütött-e valakit, — már mint hogy a csikóst?

— Nem biz azt.

— A gulyást?

— Még azt sem.

— Ugyan kít?

— Hát magát a Kóbít, azt agyonütötte.

A lovas elvágat a Csamangó elmereng.

— Azt a szegény Kóbít, azt a szegény csárdást? Már minek is kívánt neki olyan rosszat, vagy az a jó Isten minek is hallgatott ő rája.

Ekközben a számár a sáros hátával közelébe ballag. A juhász reá néz s elgondolja szépen, hogy e csuf jószágért átkozta meg Kóbít s most kinek fizet ő ki két forint husz krajezárt, a bornak az árát?

Ez oka mindennek. Persze, más ki volna. Előveszi a botját és két nagyot suhint a szürke tomporára:

— Hogy nem ütött beléd a mendergős ménkü?

Magyar Gyula.

nagy férfiak. Az urakházában a legravasabb módon meggyanusítottak és sértegettek bennünket a pártok vezetői. Nekünk jogunk van az unjocozásnak olyan föltételeit szabni meg, a melyeket mi igazságosaknak tartunk; s mikor ezt megteesszük; valamennyi osztrák párt egyetértve ront ellenünk. Nekünk olykor szövetségünk van, a mely csak akkor ért egyet, ha ellenünk akar törni? Van egy láthatatlan kéz, mely szervezte ezt a tüntést. Ezt a láthatatlan kezét a történelemből jól ismerjük, apáink kamarillának nevezték. Fájdalom, nálunk is akadtak már, akik másként ugyan, de ugyanazt a nótát fújják, amit odaát Ausztriában. (Zajos helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.)

Rákosi Viktor: Sokkal rosszabbak, mint az osztrákok.

Ugron Gábor: Véget kell vetnünk ennek az állapotnak. Véget kell érnie az ellenünk intézett osztrák támadásoknak. Ausztria évek óta Magyarország türelméből él, a magyar kormány türelméből, mert még nem állítottunk rá az 1867. XII. törvényezik 25 szakaszára, amely szerint a kiegyezés csak addig érvényes, amíg Ausztriában teljes alkotmányosság van. Ezt már évek óta nem mondhatjuk el s így Ausztria már csak a mi kegyelmünkéből létezik. Az a törvényhozás, amelyet mindig nyílt vásár utján tartanak együtt, amelyben vásárlás utján szerzik a többséget, egyszerre egyetértett, mikor törvényes jogainkat egyszer már mi is érvényesíteni akarjuk. Véget kell vetni a bujkálás állapotának; álljon sarkára a magyar országgyűlés többsége, szabjon árat egyszer a támogatásának s az ígéretek teljesítése legyen ez az ár.

Fölkiáltások a jobboldalon: Ugy is lesz!

Ugron Gábor: A miniszter helyesléseivel egyes-nesen felszólitották az osztrák urakházában a császárt arra, hogy vonja vissza a magyar tisztekre vonatkozó rendeletét. Ez a rendelet előzménye és föltétele volt Magyarországon az 1868. véderőtörvény elfogadásának. Akik arra a büzös, tisztességtelen gondolatra akarják rábírni az uralkodót, hogy ünnepes ígérteket megsejje, azon infámis gondolkozású emberek. (Helyeslés.) Ha a többség igazi híve a trónnak és a nemzetnek, akkor az osztrák támadást már a legelső alkalommal vissza kell vernie, mert máskülönb a többség kezében veszedelemben forognak a nemzet jogai. Kik azok, akik az urakházában felszólitottak ellenünk? Azok, akik 1848 után minden rendszert szolgáltak, akik elvitték Ausztriát Solferinóhoz és Königsgrätzhez, akik tönkretették Ausztriát s azt tanácsolták az uralkodónak, hogy a hadseregbe alapítsa uralmát, s nepeinek egymás ellen való ellenségeskedésére. Az osztrák urakháza, mely a maga kényelmeért és érdekeiért annyit küzdött, ismerje meg végre a maga hitványosságát. (Taps a szélsőbaloldalon.)

Az elnök: Az ország ügyének akkor teszünk legnagyobb szolgálatot, ha idegen tényezőkkel szemben megtartjuk a parlamenti határt.

Ugron Gábor: Ez az eset nagy szolgálatot tett nekünk, mert akik eddig biztak is Ausztriában, most már látják, hogy csak magunkban bízhatunk. Mért nem kelnek föl azok az osztrák urak, hogy elnémissék Ausztriában a nagynémet mozgalmat? Miért fordulnak éppen Magyarország ellen, mely megmentette a multban a trónt, s a jövőben is meg fogja menteni. (Zajos tetszés a baloldalon.)

Rakovszky István: Elérkezett az a pillanat, amikor meg kell feledkeznünk azokról az ellentétekről, melyek a magyar pártokat egymástól elválasztják. A miniszterelnök nem lát semmi sérelmes dolgot az osztrák landwehr-miniszter nyilatkozataiban. Az a miniszter azt mondotta, hogy kizárólag az osztrák császár joga a hadsereg ügyeiben intézkedni. Ez nem császári jog, hanem alkotmányos fejedelmi jog. Az osztrák miniszter e nyilatkozatáért a magyar miniszterelnök igen is felelős, mert az osztrák miniszter legfelső megbízásra hivatkozott; s mivel kijelentése határozott állásfoglalás a magyar miniszterelnök ígéréte ellen, nem akarja fölvetni azt a dilemmát, hogy ki mondott igazat, Welsersheimb-e vagy Széll Kálmán? Az osztrák miniszter lehetetlennek nyilvánította ki mindazt, a mit Széll Kálmán megígért, s azzal gyanúsított bennünket, hogy mi az uralkodót gáfolni akarjuk jogainak gyakorlásában. A miniszterelnök adjon módot arra, hogy a Ház egyetértéssel visszautasítsa az osztrák támadást. (Helyeslés a baloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök semmit sem tesz hozzá előbbi nyilatkozatához, mely egészen határozott és világos volt. Arról a helyről, ahonnan beszél, meg kell tartania azt a modort, mely ahhoz a helyhez illik. Elég határozottan fentartotta ígéréteit és fölfogásait a hadsereg ügyében. (Zaj a baloldalon.) Ígéréteit illetőleg vállalja a felelősséget; őt ebben semmiféle idegen nyilatkozat nem gátolja; igen helytelen lenne, ha bár- miféle impresszió gyengitné az álláspontját.

Legyen nyugodt Ugron Gábor, az ígéretek minden betűjét teljesíteni fogja. Nem hivatása, hogy felelősen az osztrák parlamentben történt nyilatkozatokra. (Nagy zaj a baloldalon.)

Kubik Béla: Ez semmi! Semmit sem mondott!

Zboray Miklós: Helytel nitse, azt várjuk!

Széll Kálmán nem felelős azért, amit az osztrák parlament szónokai mondanak, a maga nyilatkozataiért azonban helyt áll. Ez az álláspont, ha udvarias is, eléggé határozott. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ezzel el volt intézve az incidens; mielőtt a Ház áttért volna a napirendre, az elnök 5 percre felfüggesztette az ülést.

A szünet után Tallián elnök jelentette, hogy hat interpellációt jelentettek be. Azután rátértek a kérvények ötdíjk sorjegyzekeire, melynek előadója Daróczy Aladár.

Ezután rátértek a napirend másik tárgyára, a

kérvények

tárgyalására.

Daróczy Aladár előadó ismerteti több város és törvényhatóság kérvényét az iránt, hogy a hadkötelesek a harmadik évökben eresztessenek haza mezőgazdasági munkára. A Ház a kérvényeket kiadta a honvédelmi miniszternek. Előadó ismerteti a tanítóknak kérvényét a fizetési és szolgálati viszonyaik rendezésére. Kiadattak a a közoktatásügyi miniszternek. Előadó bemutatja több város és törvényhatóság kérvényét a borítaladó leszállítása, illetve eltörlése végett. Indítványozza, hogy a kérvények adassanak ki a pénz- és kereskedelmi minisztereknek.

Thaly Kálmán: Hosszabb beszédben foglalkozik a kérvényekkel, indítványozza, hogy Madarász javaslata alapján pártolólág adják ki a minisztereknek.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: A kormány melegen érdeklődik az iránt, a mi a bor értékesítésével szoros kapcsolatban van. A pénzügyminiszter helyett és nevében kijelenti, hogy a miniszter nyilatkozni fog e kérdésben. A kérvényi bizottság javaslatát kéri elfogadni a Háztól. (Helyeslés a jobboldalon.)

A Ház a kérvényi bizottság javaslatát fogadja el.

Daróczy előadó előterjeszti több város kérvényét a cigányügy rendezése tárgyában. Indítványozza, hogy a kérvények adassanak ki a belügyminiszternek.

Kubik Béla: Kifogásolja, hogy sokáig tart a kérdés tanulmányozása.

Bortemissza Lajos: A cigánykérdés nálunk napról-napra komolyabb alakot ölt. Elismeri, hogy a kormány tanulmányozza a kérdést, de lassan.

Gabányi Miklós: Indítványozom, hogy míg törvényt alkotnak, a cigányok vonassanak össze s a 33 évig találtak soroztassanak be örökös katonának.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: A cigánykőborlástól a mezőgazdák szenvednek legtöbbet. Legyenek meggyőződve, hogy a miniszterelnök legmelegebben érdeklődik az ügy megoldása iránt.

A Ház elfogadja a kérvényi bizottság javaslatát.

Daróczy előadó előterjeszti az országos tanítói nyugdíjtörvény méltányos módosítása iránt beadott kérvényeket. Indítványozza, adassék ki a közoktatásügyi miniszternek. Ismerteti a fedezetlen gabona-határidőüzlet betiltására beadott kérvényeket.

Rakovszky István: Legmelegebben pártolja a kérvényeket s indítványt terjeszt elő, mely szerint a miniszteriumok még ebben az évben törvényjavaslatot terjesztszenek be a fedezetlen gabona-határidőüzlet betiltására. Az uzsorások teljesen tönkre teszik a népet.

Sándor Pál: A fedezetlen határidőüzlet olyan, mint a házárdjáték. Szóló is szeretné, hogy erről mielőbb tárgyaljanak itt a képviselőházban. Tagadja, hogy a vidéken szegénység van, hanem csak a városokban van szegénység. Ne tessék a kereskedőket folyton bántani.

Báró Kaas Ivor: Az előtte szóló szembeállította a falut a várossal. Nézete szerint a falusi szegénység épp oly keserves, mint a városi. Csak úgy tudjuk orvosolni a bajt, ha a tőzsdetörvényt reformálják. Elfogadja Rakovszky határozati javaslatát.

Elnök a vita folytatását és kérvények tárgyalását a jövő szombatira halasztotta. Következnek az

Interpellációk.

Vázsonyi Vilmos a következő interpellációt terjeszti a kereskedelmi miniszterhez:

1. Szándékozik-e a miniszter ur a vasuti tisztviselők fizetéséről és lakbérééről még az idén gondoskodni? 2. Szándékozik-e a szolgálati szabályzatot reformálni? 3. Szándékozik-e protekciót visszazsoritani?

Láng Lajos kereskedelmi miniszter: Azonnal válaszol. Komoly törekvés van a fizetésjavításra. A javaslat a pénzügyminiszternél van. Kéri a Házat, vegye tudomásul a választ.

Vázsonyi Vilmos nem veszi tudomásul a választ.

A Ház többsége tudomásul veszi a választ.

Mukits Simon a következő interpellációt intézi az igazságügyminiszterhez:

Budapesten 1902. október havában dr. Kalmár Antal tollából megjelent „Beksits Gusztáv történet és közjogirás kritikai tanulmányok“ című tudományos közjogi munkával sajtó utján elkövetettnek állított királysértés miatti sajtóügyben a vizsgálat még a mult év november havában befejeztetvén, a budapesti kir. ügyészség azonban indítványát a vádemelésre, vagy megszüntetésre mindeztideig elő nem terjesztette, miért is kéri az igazságügyminiszter urat: Mi volt oka ezen feltűnő késedelemnek, esetleg mi volt akadály a ügyészi indítvány elő nem terjesztésének és szándékozik-e vizsgálatot elrendelni a késedelem okának megállapítására.

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Néhány nap előtt intézkedett, hogy a vádirat beadassék. Nemcsak az ügyészséggel, hanem a főügyészséggel kívánta, hanem maga is meg akarta ismerni a könyvet.

Mukits Simon és a Ház tudomásul veszi a miniszter választát.

Tuba János a komáromi katonai botrány tárgyában a következő interpellációt intézi a honvédelmi miniszterhez:

3. Van-e tudomása a t. honvédelmi miniszter urnak arról, hogy Komáromban f. hó 23-án egy polgárházban lévő tiszt lakása zajosan mulatozó közös hadseregbeli tisztek egyike: Leinhardt Károly hadnagy Boldoghy Gyula házigazdát kivont karddal állítólag egyik társának a magyarságot is sértő s biztató szavaira megtámadta és a védetlen polgáron súlyos sebeket ejtett?

Ha van szándékozik-e erre nézve hatáskörében intézkedni?

Elnök: Az interpelláció közöltetni fog a honvédelmi miniszterrel.

Gróf Wilczek Frigyes a következő interpellációt intézi a kereskedelemügyi miniszterhez:

Hajlandó-e a kereskedelmi miniszter ur sürgősen odahatni, hogy a „Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság“ a lehető legrovidebb időn belül alkalmas és megfelelő számú hajókkal rendelkezzen, az osztrák „Lloyd“-dal kötött egyezés lejártá után maga végezze a járatot a Feketetengeren.

Elnök: Az interpelláció kiadatik a kereskedelmi miniszternek.

Az ülést fél 4 órakor bezárja.

Egy bárókisasszony titokzatos halála.

Budapest, február 28.

Megirtuk a napokban, mily feltűnő körülmények közt tűnt el nagybátyja házából Vay Alojza bárónő, kinek vagyona pörösködés tárgya volt. Valószínűnek látszik az a föltevés, hogy a szerencsétlen leány — öngyilkossá lett, de holttestét egészen a tegnapi napig nem sikerült megtalálni. Most a „Magyarország“ — illetékes helyről — a következő szenzációs tudósítást közli a rejtélyes esetről:

Tegnap este *Lepenhafen* mellett két halászegy kifizogta a Dunából a holttestet s mire a hivatalos küldöttség, *Kutschera* pozsonyi főkapitánnyal az élén, az öt kilométer távolságra fekvő faluba kiment — a holttest eltűnt. Éjjel után két óráig keresték a holttestet, a melyben halászegy felismerték Vay Alojza bárónőt, de csak azt a fát találták meg, amelyhez a holttest ki volt kötve és az elszakadt kötelet, amelylyel a halászok a fához erősítették a holttestet, amíg ők Pozsonyban jártak s jelentést tettek. A víz azon a helyen, a hol a holttestet kikötötték, alig félméter mély, a fa vízben áll, de a víz folyása nem olyan gyors, hogy a vastag zsinetet elszakithatta volna, különben a vizsgálat lesz hivatva kideríteni, vajjon emberi kéz vágta-e el a kötelet, vagy elszakította a víz. *Kutschera* rendőrkapitány ma reggel újra táviratozott a dunamenti községekbe és utasította a rendőrközögeket, hogy éjjel-nappal ügyeljenek a víz által kidobott vagy az emberek által kifogott holttestekre.

A rendőrségnek a holttest felkutatására irányuló sürgős intézkedéseit az a feljelentés magyarázza meg, amelyet báró Vay Ala-

dár, az eltűnt bárónő édes atyja, az öngyilkosság okának kiderítése céljából a rendőrséghez küldött. A feljelentés nem vádol senkit, de rámutat azokra a tényekre, amelyek a bárónő életében jelentős szerepet játszottak s amelyek akkori lelkiállapotát megvilágítják. Az ország majdnem legjobb „párti”-ja millióra menő hozomány, szépség, ifjúság, ez mind az övé s boldogságról, szerelemről kellene álmódognia s a helyett, hogy egy boldog jövődönne ábrándjait szőné lelkében — *végrendeletet csinál* s a halál gondolatával telik meg lelke. Ifjúságát nem aranyozza be az anya gondoskodó szeretete — apjától elidegenedik, egy áldatlan pör, amelynek célja a családi vagyon, szembeállítja az apjával, a periratot apja ellen írja alá, holott a fiskálisok viszik a rendes pert, mind olyan jelenségek, amelyek kötelességévé teszik a rendőrhatalomnak, hogy nyomozza ki, miért ment a halálba báró Vay Alojza.

A másik feljelentés, a mely már a pozsonyi ügyészségnél van, határozottabb formát ölt. *Konkrét váddal fordul báró Vay Dénes és báró Vay Dénesné ellen, ez is Vay Aladár feljelentése s idegen ingó vagyon megrongálásával a btk. 330. és 332. §. 3. és 4. pontjában felsorolt lopás büntetvével vádolja őket*, mert az eltűnt báró Vay Alojza lakásába önkényesen behatoltak, ott kutattak, annak lezárt kazettáját feltörték s állítólagos végrendeletét elvitték. Ennek a szürke aktának néma betűi szólnak arról a tragédiáról, amely ma már az egész országban beszéd tárgya. És az a kis levél, a melyet még a rendőrség őriz. Nyílt titok, hogy ez a levél egy huszárhadnagynak szól, a ki az Alföldön állomásozik s aki az elmúlt télen folyton a bárónő körül forgott.

Pozsonyban, de mindenütt, ahol ismerték a szép bárókisasszonyt meg a daliás hadnagyot, azon török a fejüket az emberek: miért pusztította el magát a vagyonos, a szép bárókisasszony, aki szabadon rendelkezhetett vagyonra felett is, mert a nagybátyja, Vay Dénes már régen nagykorúsította. Pozsonyi tudósítónk telefonálja, hogy az eltűnt bárónő egy másik levelet is hagyott hátra, amelyben megírja Vay Dénesnek, hogy ha ereje el nem hagyja, megöli magát s bocsánatot kér tőlük azért a gyötrelmért, amelyet halála által nekik okoz.

NAPI HIREK.

(Az udvar Budapesten.) A király tudvalevőleg hétfőn este érkezik meg a fővárosba. Felseje Gödöllőre is kirándul, a hol vadászatok lesznek s azokon több fejedelmi vendég is részt vesz. A gödöllői kastélyt nagyban fűtik, s a várkapitányság egyik tisztviselője állandóan Gödöllőn van, hogy a Felseje fogadására az előkészületeket megtegye, illetőleg azokat ellenőrizze.

(Andrássy Gyula szobra.) Az új országház déli homlokzata előtt már körülkerítették azt a helyet, a hol Andrássy Gyula gróf lovas szobra fog állni. Az elkerített helyen nagyban dolgoznak a talapzat kövének kifaragásán. A talapzatot a 67-iki koronázás és a berlini kongresszus reliefsje fogja ékesíteni. Zala György, a szobor tervezője, már átadta a szobormintákat az ércöntőműhelynek. A szobor pár hónap alatt készen lesz, és így az ünnepi leleplezést ez év október havában meg fogják tartani.

(Nicolics Fedor báró meghalt.) Temesvárról távirják, hogy Nicolics Fedor báró rudnai kastélyban tegnap este fél kilenc órákor meghalt. Nicolics Fedor báró egyike volt közeletünk legismertebb alakjainak. Jelentékeny szerepet játszott nemcsak a megyei életben, hanem a törvényhozás terén is, amint hogy a nagy politikából is kivette a maga részét. Obrenovics Miklós szerb fejedelem unokája lévén, buzgón teljesítette azokat a kötelességeket, amelyeket előkelő származása reá rótt s évek hosszú során át vezetője volt a magyarországi hazafias szerbeknek. Ki tudta egyeztetni nemzetiségi érületét a magyar hazafisággal s bizonyította, hogy e kettő nem áll ellentétben egymással. Jó magyar és jó szerb volt. Eletének törté-

nete különben a legékezzőlóbban elmondja, hogy milyen mértékben szolgálta a hazáját, a közügyeket és nemzetiségét — Báró Nicolics Fedor 1836-ban született Temesvárott. Jogi tanulmányait Grácban, 1858-ban befejezve, az októberi diploma megjelenéseig a temesvári helytartóságnál gyakornokoskodott. 1861-ben Torontál vármegye párdányi kerületében képviselővé választották 1865-ben Nyugat-Európában nagyobb utazást tett, 1882-ben Bosznia és Hercegovina katonai kormányhoz polgári adlátussá nevezték ki, hol 1886-ig működött. A király az okkupált tartományok közigazgatásának szervezése és polgári kormányzata körül szerzett érdemeiért valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki, kiténtette az I. oszt. vaskorona-renddel és nemskára a főrendiház örökös tagsági jogával ruházta föl. Szerajevo fővárossal együtt több boszniai város diszpolgárává választotta. Hazatérve, 1887-ben Nagy-Kikinda város képviselőjévé választotta, amely választás 1892-ben megismétlődött. 1890-ben a szerb egyházi kongresszus kormánybiztosa lett és mint ilyen a szerb higgadtabb elemek összecsoportosítása körül szerzett érdemeket. Báró Nicolics képviselő volt egészen 1896-ig. A szerb egyház életében még egyszer játszott jelentős szerepet: 1897-ben, amikor a szerb püspöki szinat királyi biztosává nevezték ki.

(Vásárhelyi Pál emléke.) Vásárhelyi Pálnak, a Tisza-szabályozás nagynevű megalkotójának emléket fognak állítani Szegeden. Az emlékmű azon a téren fog emelkedni, a melyen Tisza Lajos grófnak, a város újjáalkotójának Fadrusz János által mintázott szobrát elhelyezik. Az emlékbizottság Kiss György, Szécsi Antal és Mátrai Lajos fővárosi szobrászokat hívta föl, hogy az emlékmű mintáját elkészítsék. E három művész terve közül a legjobb kerül a kivitelre. E szűkebb művészi pályázat határideje márczius 16-án jár le.

(Politikai párbaj.) A Hámos főispán és Ráth Endre képviselő között felmerült affér ma reggel párbajjal nyert befejezést. Hámos főispán segédei Kubinyi Géza és Gajári Géza, Ráth Endre segédei Rakovszky István és Kubik Béla orsz. képviselők kardpárbajban állapodtak meg, mely kilencz órákor az Arlow-féle vívóteremben folyt le. A segédek az orvosi vélemény által meghatározott végkimerülés feltételeiben állapodtak meg. Két sikertelen összecsapás után a harmadszori összecsapásnál Hámos László a jobb arcán a szemhéjtől lefelé húzódó hat centiméter hosszú sebet kapott; míg Ráth Endre arcán jelentéktelen vágást, ellenben jobb kezén mély és sulyos vágást kapott, mely a gyűrűs és kisujj közötti izmot teljesen átmetszette. A felek kibékültek, Hámos László főispán sebe gyógyítása végett mintegy 8 napig marad a fővárosban.

(József főherceg üdvözlése.) A székesfőváros közgyűlése lelkesedéssel határozta el, hogy József főherceg születésének hetvenedik évfordulóját azzal ünnepli meg, hogy öt feliratilag üdvözlí. A pompás kiállítás felirat elkészült s azt ma küldik Fiuméba, ahol a főherceg ezidőszerint tartózkodik.

E nap örömnépe nemcsak fenségednek és fenséges családjának, hanem örömnépe egyszerűen az egész nemzetnek, amely rajongó szeretettel csügg fenségednek drága életén.

Az egész nemzet hálával telt szívvel fordul e napon az Egek Urához, akinek jósága megadta nekünk, hogy fenséged ma is igaz lelkesedéssel, a hazaszeretet meleg érdeklődésével viseltessék minden törekvés iránt, amely hazánk boldogulására és felvirágzására irányul.

De örömnépe fenséged születésnapja különösen Budapest székesfőváros közönségének, amely fenséged iránt a legmélyebb hódolat, a legbensőbb tisztelet, szeretet és ragaszkodás érzelmeit változatlan hűséggel őrzi szívében és ápolja egyszersmind a soha meg nem szűnő hála igazi érzelmeit a fenségednek számtalanszor megnyilvánult ama kegyes jóindulatáért, amelylyel dicső emlékezetű fenséges atyjának fenkölt példájához híven, Budapest szépítéséhez, nagyvárosias jellegének emeléséhez és felvirágzásához minden alkalommal fejedelmi bőkezűséggel yujtott segítőkészet.

(A Wertheim-szekrények összeírása.) A főkapitányság, hogy kaszszafurók és betörők munkáját megghiusítsa, különös intézkedéseket léptet életbe a köz- és magánpénztárak megvédésére. E végből összeírta a fővárosban található Wertheim-szekrényeket s pontos jegyzéket vesz föl, hogy milyen helyiségben vannak elhelyezve a szekrények s rendszerint milyen összeget őriznek bennük

(Dr. Fischer.) Székesfehérvárról táviratozzák: Fischer (Spitzer) József dr. a vizsgálobíró előtt ma új szerepet kezdett. Örültséget szinelt és dühöngve hangoztatta, hogy ő köztársasági elnök és katonáival megrohantatja a rendőrséget, a mely idezárta. A bíróság elrendelte orvosi megfigyelését. Simon rendőrkapitány ma kiment Várpalotára és ott kihallgatott bizonyos Lengyel Mórt, a ki 1892—93-ban Fischer-Spitzerrel egy időben New-Yorkban volt, ahol ma elküldte a new-yorki rendőri igazgatóságnak Fischer legujabb arczképét és egyuttal kimerítő életrajzi adatokat kért róla.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

§ Az „Egyetértés” főszerkesztője. Többször megirtuk Fenyő Sándorról, az „Egyetértés” főszerkesztőjéről, aki arról a szörnyű váddal van terhelve, hogy kilencz—tiz éves leánykát megrontott. A törvényszék vádtanácsa ma foglalkozott Fenyő Sándor csunya ügyével és a vád alól fölmentette. Ezzel azonban még nincs befejezve az „Egyetértés” főszerkesztőjének ügye. Következik még a tábla és a kir. kuria. Ugy, hogy Fenyő Sándornak örülnie még éppen nincsen oka.

§ Soós bíró bűnügye. Megemlítettük, hogy a királyi tábla tegnapelőtt határozott Soós Kálmán bűnügyében s azt is megirtuk, hogy az ítéletről nem lehetett megtudni semmit, mert a legnagyobb titokban tartották. Most kipattant a titok, mely abban áll, hogy az ítéletábra sulyosabbra változtatta a vizsgálatot. A törvényszék vádtanácsa három esetben a btk. 468. és egy esetben a btk. 469. szakaszának első pontjába ütköző vesztegetés büntetvéért, a tábla mind a négy esetre nézve a btk. 469. szakaszába ütköző vesztegetésért rendelte el a vizsgálatot. A vizsgálati fogságot azonban a tábla is mellőzte. A btk. 469. szakaszának első pontja öt évtől tiz évig terjedhető fogházat szab arra a bíróra, aki „ama polgári vagy büntetendő ügyben, melyre vonatkozólag megvesztegetett, törvényesen ítélt vagy határozott.” A királyi tábla határozata már leérkezett Sárkány Lajos központi vizsgálóbíróhoz. — Tegnap délután Bérczy Béla rendőrkapitány újra magához idézte Soós Kálmánt a főkapitányságra. A kihallgatás öt óráig nyolczig tartott. Okot a kihallgatásra Burgos kőfaragó-utcai hentesmester följelentése adott. Két cselédje érzékenyen meglapta a henteset, aki följelentést tett ellenük a büntetőjárásbírószágon. A járásbírószék elítélte a két cselédet. Főlebbezés révén az ügy a főlebbviteli tanács elé került, amely Soós bíró referálására a cselédeket fölmentette. Tegnapelőtt följelentést tett a dologban Burgos hentesmester a törvényszéken, kinek 40.000 korona kára van, ahonnan az ügyet áttették a rendőrségre. Bérczy kapitány a vizsgálat során az egyik cselédet, Mihelczki Erzsébetet tegnap letartóztatta. Ma szükségessé vált a dologban Soós Kálmán kihallgatása is, mely három óra hosszáig tartott.

NYILT-TÉR.

VÉRGYÓGYÍTÁS Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, sulyos ideg-, vér- és bőrbajoknál.** Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be. E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

Dr. Kovács J. egyetemi orvostudornak (Hemopatia) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körut 18. szám alatt.

Rendel naponta 9—12-ig és 8—9-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdak Biztosító-Szövetkezete ma délelőtt tartotta a Köztelken rendes évi közgyűlését, a tagok élénk részvétele mellett, gróf Zselénski Róbert elnöklésével. A közgyűlés határozatképességének konstatálására bizottságot küldtek ki, amely megállapította, hogy a közgyűlésen az alapítók, üzletrészesek és kerületi megbízottak összesen 373 szavazat képviselésében jelentek meg. Ezután Nérei Ödön vezérigazgató előterjesztette a szövetkezet működéséről szóló igazgatósági jelentést, mely a szövetkezet őrvenedtes fejlődéséről számol be. Így a biztosítás értékében 75,252.627 koronáról 141,561.630 koronára jégben 8,518.320 koronáról 15,388.175 koronára emelkedett, az évi tiszta nyereség 56.782.26 korona, amelyből 46,092.25 koronát az üzletrészesek 5 százalékos dotációjára, 13,005.50 koronát pedig a tartalékok gyarapítására kíván az igazgatóság fordítani. A szövetkezet vagyona a jelentékenyen dotált tartalékokkal és a kisorsolási alappal 132,060.31 koronával gyarapodott. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének egyhangú elfogadása után az elnök dr. Darányi Gyula, Laehne Hugó és Schopf Mihály tagokból álló szavazatszedő bizottságot küldte ki s ennek működési idejére a közgyűlést felfüggesztette. A megejtett szavazás eredményeként az igazgatóságba egyhangulag újból beválasztották: Emödy József, herceg Esterházy Miklós, dr. Heinrich Béla, gróf Károlyi Sándor és Rubinek Gyula. — Végül dr. Bernát István fejezte ki a tagok nevében köszönetét és elismerését az igazgatóságnak a szövetkezet mintaszerű vezetéséért, amelynek híre eljutott az Óceánra tundra is. Felemlíti, hogy legutóbb Alfonse Dejardins a kanadai parlament tagja, az ottani szövetkezeti mozgalom vezetője kérte tőle a szövetkezet működését és irányát és célját feltüntető adatokat. A kérelmet ajánlja az igazgatóság figyelmébe. A helyesléssel fogadott felszólalás után a közgyűlés véget ért.

Tenyészállatvásár Szatmár-Németiben. A Szatmármezei Gazdasági Egyesület az állattenyésztési felügyelőség támogatásával tenyészállatvásárt rendezett Szatmár-Németiben. A gazdasági egyesület vállalkozását reményen felüli siker koronázta, mert a vármegye területéről oly nagy számban hajtották fel a tenyészállatokat, amelyre az egyesület nem számított. Különösen gazdagon volt képviselve a Vécsey-féle csegöldi uradalom állattenyésztete. Ez hajtotta fel a legtöbb tenyészállatot és a legszebb példányokat. A tenyészállatok állami díjazásban is részesültek. Az első díjat a csegöldi uradalom vitte el. A vételkedv nagy volt s csaknem valamennyi tenyészállat vevőre talált. Az átlagos ár 540—1000 korona volt. A községek részére történt vásárlásoknál az illető község tetemes árengedményben részesült. Egyes szegény községeknek a gazdasági egyesület kamatnélküli kölcsönben előlegezte a vételért.

A budapesti munkaközvetítő-intézetből. A budapesti (ipari) munkaközvetítő-intézetnél az e heti kimutatás szerint 6073 munkás keres foglalkozást különböző iparágakból. Munkát kaphat Budapesten: 1 cukorkakészítő előmunkás; vidéken: 3 kalapos, 1 cipész-szabász, 2 csizmadia, 1 órás, 2 hengerező, 2 forrasztó kemenczéhez, 1 késes, 2 mézeskalácsos, 1 műköszőrűs, 16 kefekötő, 20 bogár, 2 kosárfonó, 7 kádár, 4 faszobrász, 7 faesztérgályos, 2 takács, 3 kékfestő, 5 könyvkötő, 8 faesztérgályos, eresztőcsap-munkás, 1 kaptafavágó. Keresnek továbbá: fehérnemű vasalónót, nádszékfónót, vendéglői szakácsnót és mindenféle anyát, harisnyakötőnót, mellfűző-készítőnőt, fehérneművarrónót és férjiszabósághoz kézi-leányokat. Inasfiukat felvesznek: asztalos, bádogos, csipész, fényező, fa- és műesztérgályos, kárpitos, könyvkötő, lakatos, férfi- és női szabómesterek, fényképező, kereskedők, nyomdák és gyárak. Tanulóleányokat pedig: művirágkészítő, kalaposok, nyomdák és gyárak: Jelentkezni kell az intézeiben VIII. ker., József-körút 36. sz. alatt.

Mészároslegények munkakiállítása. Láng Lajos kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy a fővárosban a mészáros és hentes inasok és segédek munkáiból kiállítás rendeztet. A kiállítás augusztus 20-án nyílik meg s annak szabályzatait a miniszter megküldte az orsz. iparegyesületnek, egyben felkérve azt a kiállítás rendezésében való közreműködésre.

Magyar Jelzálog Hitelbank. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság által jóváhagyott és 1902. decz. 31-ével lezárt mérleg szerint a bruttó nyereség az 1901-ről áthozott k. 721,472,89 hozzászámításával 7,936,680 k. 86 f. és a tiszta nyereség, a kezelési költségek és adók levonása után a múlt évben kimutatott 5,850,153,97 k.-val szemben 6,551,710 k. 25 fillért tesz ki.

Az igazgatóság a folyó évi márczius 16-ára egybehívott közgyűlés elé azon indítványt fogja terjeszteni, hogy a forgalomban olevó 20,000 drb

részvény után részvényenkint a múlt évi 25 frankkal szemben ez idén 26 frank osztaték fizetessék, továbbá 30,000 korona az intézeti nyugdíjalap javadalmazására 45,000 korona az intézeti tisztviselők külön jutalmazására, 100,000 korona az intézeti házban eszközölt beruházások leírására, továbbá (miután a rendes tartalékalap az alapszabályszerű legmagasabb összeget már elérte):

300,000 korona a külön tartalékalap javadalmazására fordítottassék és a fennmaradó 763,961 korona 51 fillér a folyó évre elővitessék.

A kimutatott tiszta nyereségben nem foglaltatik az 1902. évi magyar konverzióbeli részesedésből eredő nyereség, mely a folyó évről tartott fenn. A biztosító alapokban és a bank tárczájában foglalt összes értékpapírok az 1902. évi december 31-iki árfolyamértékükkel 700,000 koronával alacsonyabb összeggel vétettek fel.

Az intézeti címletek az 1902. év folyamán mintegy 60 millió korona összegben nyertek bel- és külföldi elhelyezést: ez az évben tényleg valósított jelzálog- és községi kölcsönök összege mintegy 56 millió koronára rug. Ezen számtételek az intézet fennállása óta elért legnagyobb évi forgalmat jelentik.

A Magyar Jelzáloghitelbank fenti mérlege széles körökben kellemes meglepetést fog kelteni, bár az, hogy a bank fényes eredménynyel működik, már régen köztudomású dolog. Emellett a bank vezetőségét nem vezeti a rideg önérdék, hanem tekintettel van az ország kulturális és gazdasági érdekeire is. Az erdélyi ekspozitura fényes bizonyossága ennek.

Új sorsjegyek. Tudvalevő, hogy a pénzügyminiszter 3 millió sorsjegy-kölcsönt engedélyezett az Erzsébet-szanatórium-egyesület javára. Ezen sorsjegy-kölcsönre a magyar általános hitelbank és a vele e célból szövetkezett bankok ajánlatot adtak be. A magyar kereskedelmi társaság azonban szintén pályázott erre az ületre s hogy elnyerhesse, idegen bankokkal szövetkezve, utójánlatot nyújtott be. Emiatt azután annak idején a pénzügyminiszter elhalasztotta a sorsjegy-kölcsönre vonatkozó törvényjavaslat benyújtását. Az ügynek újabb áttanulmányozása után most a pénzügyminiszter mégis a Hitelbank csoportja javára döntött. Az új sorsjegy-kölcsön összege, mint már említettük 3 millió korona lett s a törvényhozas hozzájárulásával 600,000 darab 5 koronás sorsjegyet fognak kibocsátani.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonatözsde.

Készárúüzlet.

Buza elkelt 10,000 mm. változatlan áron.
Eladott: Buza tiszavidéki 100 mm. 8.50—8.50 kor., mezőhegyesi 400 mm. 7.87—8.22 kor., pestvidéki 100 mm. 8.40—8.35 kor., szerbiai 1000 mm. 7.42 kor., egyéb fajta 600 mm.

Rozs 200 mm. 6.75—6.75 kor.

Arpa 400 mm. 605 kor.

Zab: 100 mm. 6.22-5 kor.

Tengeri 100 mm. 6.15 kor.

Határidőüzlet.

Kevés üzlet mellett az irányzat tartott volt.

Délben jegyez:

Áprilisi buza	7.69—7.70
Áprilisi rozs	6.74—6.75
Áprilisi zab	6.10—6.10
Májusi tengeri	6.21—6.22
Juliusi tengeri	6.28—6.28

Értéktözsde.

Maczedoni hírek nyugtalanították ma a spekulációt a minek azután általános gyengülés lett az eredménye. Szilárdabban csak a Magyar Jelzálogbank részvények, valamint a járadék értékek voltak tartva.

Előzősde. Osztrák hitel 683.50—684.75—685.—, magyar hitel 738.50—740.—, négy százalékos koronajáradék, 99.65—99.65, jelzálogbank 506—505.50—, rima-murányi 483.50—483.50, államvasut 688.50—690—690.—, déli vasut —, városi villám vasut 311—311—311, bpesti közúti vasut 621 621—621.—.

Zárlat, Osztrák hitel 684.—, magyar hitel 738. négy százalékos koronajáradék 99.65, leszámítoló 451.—, rima-murányi 483.50, államvasut 686.75, déli vasut —, városi villamos vasut 311.—, budapesti közúti vasut 620.—, magyar aszfalt 210.50 105.

REGÉNY-CSARNOK.

Az aranytermő szőlő.

— Történelmi regény. —

Irta: Magyar Gyula.

Mint mikor fergeteg zavarja meg váratlanul az erdő nyugalmát s megdördül az égből, a vihar erejétől recsegnek az ágak: zudulás lett a vármegye házában. Kardok repültek ki a hüvelyekből, fokosok, csákányok emelkedtek magasra és nagy haragnak dörögő kiáltása tört ki a nemes urakból:

— Egy fillért sem adunk a kutya pogánynak!

— Vagy győzünk, vagy halunk!

Egy-két öreg nemes szempillái alól a keserű kintől kigördült könnyesepe s míg pergett szép lassan, mint egy gyémántszikra s míg eltűnt, elszáradt az ősz szakállokon, lecsendesült a zaj is s helyette mélységés, nyomasztó csend támadt, miközben Kun Gáspár jelentkezett szóra. Hatalmas mély hangja, mint az orgonaszó, bejárta a termet s amint szólt, hol a harag pirja futotta be férfias, szép arcját, hol a fájdalomnak szomoró érzete tette reszketeggé az okos beszédet.

— Vitézlő uraim — így kezdte beszédét — amit a viczispán ő nemzetessége im itt előadott, szomorú valóság. Szegény magyar hazánk szét vagyton tagolva. Több részből áll ime most elárvult földünk. Az alsó vármegyék, a Duna-Tisza köze, meg azon is tul az erdélyi hazáig, az Török-Magyarország. Győr várostól kezdve a felső vármegyék határáig, Német-Magyarország.

Itt török pusztít, ott a német sarczol s nincs aki pártjára kelne a magyarnak. Fölseges királyunk, Rudolf, csillagokat vizsgál s nem ér rá törödni hí magyar népevel. Német vezérei békét is kötöttek a pogány vezérrel s ők nem is bántják egymást. Csak a magyar szenved. Faluit égetik, szűzeit rabolják, fiait gyilkolják, kamráját kifosztják, úgy hogy koldusokkal, meggyalázott nőekkel van tele az ország. Váraink üresek, fegyverünk, puska porunk sincsen. Ami el nem fogyott a hosszú küzdelmekben, azt elvitték tőlünk a császár katonái. S ha ez még baj nem volna, hát nem elég bajnak, hogy a magyar ember nagy versengésben van nagy veszedelemben, a magyar emberrel? Egyik szolgálja lesz a német uraknak, s ha egy kis czopfja is kap, a másikat lenézi. Alig vannak itthon jóbarátok, a nagy bajnak közte csupa ellenségek. Kérdem kigyelmetek, hát egymást így gyölve, föl nem készülődve, fegyver hiányával, hogy állhatunk ellen mi a török se regnek?

Mély csendben hallgatták ezt a beszédet a teremben, csak itt-ott hangzott föl egy sóhaj, mikor mint valami süvöltése a szélnek, egy éles recsegő hang szakította meg Kun Gáspár szavait, a Szánthó András hangja.

— Aki gyáva, az maradjon az asszonya szoknyája mellett!

A nemes urak annyira el voltak merülve, hogy észre sem vették, kitől ered ez a sértő fölkiáltás, ezért nagy haraggal ugráltak föl helyeikről.

— Ki volt az, ki volt az?

— Hagyják kigyelmetek vitézlő uraim — folytatta Kun Gáspár — elég, ha én tudom, hogy ki volt az. Ez is az én szavaimat bizonyítja, hogy jobban gyölöljük egymást, mint ellenségeinket. De hát ne is disputáljunk most erről, hanem arról, hogy mit is cselekedjünk? Megfizessük-e a sarczot a pogánynak, vagy kiálljunk ellene meztelen kardunkkal s addig védelmezzük portánkat, várunkat, míg annak kövére utolsó csepp vérünk is ráfrecsesen. Tudom, hogy a vármegye kasszája üres. Ámde, ha kigyelmetek úgy határozának, hogy fizessünk, én a magaméból kifizetem a vármegye sarczát.

(Folyt. köv.)

A SZERKESZTÉSÉRT IDEIGLENESEN FELELŐS:

PAP TAMÁS.

Laptulajdonos:

A „MAGYARSÁG” lapkiadó-vállalat.

Telefon-szam: 154.

ÜZLET MEGNYITÁS

1 elegáns ruha legújabb divat szerint 10 frt.	1 angol dubl gallér 8 frt.	1 remek selyem blouz 4 frt 50
1 elegáns felső kabát 6 frt és feljebb	1 leány kabát legújabb 5 frt.	1 halcsontfüző 95 kr. és feljebb

Gyászruhák 4 óra alatt készítettnek.

Budapest, Kerepesi-ut 40. Női ruha- és felöltő áruháza a Párisi nőhöz.

Tavaszi beáltával szükséges áruházunkat felkeresni. Áraink a legolcsóbbak az országban.

1 eleg. angol Costüm 10 frrtől kezdve	1 gyönyörű paletó 6 frt 50	Szegett lepedő 95 kr. darabja
1 remek selyem blouz 4 frt 50	Ugyanaz leánykák részére 4 frt 50	1 vég rumburgi vászon 3/4 széles 4 frt 80
1 legújabb aljakkból 3 frt 50 és felj.	Valódi atlasz Cachmir vagy selyemfényű Cloth paplan 3 frt 50	1 készlet ág- és asztal-terítő 5 frt.

Gyászruhák 5 óra alatt készítettnek.

Herczeg és Horváth

BUDAPEST,
Kerepesi-ut 52. sz.

S Z I N H Á Z A K.

Vasárnap, 1903. márczius 1-én.

M. kir. Operaház. Móharózsza Kezdeté 7 órakor.	Vigszínház. Kéz kezét mos. Kezdeté fél 8 órakor.
Nemzeti színház. Simonyi öbester Kezdeté 7 órakor.	Magyar színház. A bajusz. Kezdeté fél 8 órakor.
Népszínház. Bob herczeg Kezdeté 7 órakor.	URANIA. Fehér csár birodalma Kezdeté 7 órakor.

SCHOTTOLA ERNŐ

a gummi gyártás meghonosítója

Budapest, Fonciére palota.

Legjobb minőségű sárczipők és esőköpenyekről árjegyzék ingyen.

FOLIES CAPRICE.

VI., Révai-utca 18.

Igazgatóság: LEITNER és KELETI.

10 órakor. MA: 10 órakor.

32-es Hordár.

Bohózat. Irta: La petit.

9 órakor. Ezt megelőzi: 9 órakor.

A vezérigazgató.

Bohózat. Irta: Caprice.

10 órakor. 10 órakor.

„Plátói szerelem.”

Fogak

2 forinttól, valódi amerika módszer, 10 évi jótállással. A gyökér eltávolítása főlegesen. Szájpadlás nélkül is. Vidékiek 24 óra alatt kielégítettnek.

Részletfizetésre is.

KOVÁCS J. fogműterme

Budapest, Károly-körút 9. II. em. 8. szám.
(Gróf Hadik-palota.)

Található naponta reggel 9-től délután 5-ig.

Első budapesti kávémagazinszétküldési osztálya

K A V E

tartós vászonzacskóban.

4 1/2 kl. Cuba kávé	forint 7.50
4 1/2 kl. Mocca	forint 7.50
4 1/2 kl. Jáva	forint 7.50
4 1/2 kl. Gyöngy kávé	forint 7.50
1/4 kl. Császár keverék tea	forint 1.50

Belák István Budapest,
VII. kerület, Rottenbiller-utca 4. szám.

!Sarok Üzlet!

ALKALMI OLCSO VÁSÁR!

Kiselejtezzünk teljes jó karban, kis égetési hibák miatt remek szép készleteket

mezés olcsó áron november 30-ig

Komplet 6 személy és dussan aranyosított, díszes keltelű és háromszor égetett

Étkész, elegáns	frt 5.50	Rococo teakészlet	frt 3.50
Étkész, modern	6.50	Rococo, kávé	3.50
Rococo díszes, csak frt 8.50		Rococo, mocca	3.50
Mosdó komplet frt 5, 8, 10		Úveg-szervis	7.50

Díszes rococo, 12 személyes étkész 20, 25 és 35 forint.

Függőlámpák minden áron, miután raktárunkban teljesen feloszlattuk.

Ortner Rezső és Társa

Teréz-körút 22., saroküzlet.

Vidéki rendelésnél kérjük a vasútállomást.

„A magyar testőrhöz”

PETRUS KÁROLY

polgári és katonai szabó egyenruházati vállalata

Bécs XIII. Nuttfelderstrasse 183/3.

szemben a cs. és kir. lovassági kaszárnyával, a cs. és kir. gyalogsági kózdétkolpa és a cs. kir. landwehr-kaszárnya közel, Breitenzeel vasúti állomás.

Egyenruhák a cs. és kir. katonaság, államhivatalnokokrészére, sport-, vadász- és kerékpáröltönyök, liberák stb. a legkedvezőbb feltételek mellett; gyakorló egyenruhák az egyévi önkéntesek részére a legszolidabb kivitelben és pedig a gyalogságnak (zubbony, nadrág és köpeny) 36 frt, vasuti és táviró ezred, vadász, hidász, egészségügyi csapat és honvédségnek (zubbony, nadrág és köpeny) 38 frt, tábori és vartüzér- és utaszság részére (ujjas, nadrág és köpeny) 38 frt.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk

TÁP-POR

Állattenyésztők!

Főlegesen az állattenyésztés, ha a kávé-nőn bevált és miniszterileg engedélyezett

HUSZÁR-féle

„Állattápport”

használja — Számos elismerés.

Árajánlattal és prospektussal szívesen szolgál

HUSZÁR A. és TÁRSA, BUDAPEST,
VII., DAMJANICH-UTCZA 47.

TÁP-POR!

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK

Üzletvezetőség Szeged.

2593/1903 szám.

III.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

Az Eszék állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. — A bérlet fenti vendéglőre nézve 1903. évi május hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1908. évi április 30-ig. — Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére:

A felv. épület I. emeletén:
Lakásul: 2 szoba, 2 cselédszoba, 1 pinczér szoba, 1 főző konyha, 1 előszoba, 1 folyosó, 1 éléskamra, továbbá: 1 fűskamra, 1 padlás, 1 pincze, 1 jégverem, és 115.62 m² területű gazdasági udvar 4/2 m² területű gazdasági épülettel I. oszt. étterem használatra átengedtetik a III. oszt. ét- és váróterem.

Az egy korona bélyeggel ellátott és ajánlat a magy. kir. államvasutak fönt kiirt Eszék állomása pályaudvarán levő vendéglői üzletre felirattal ellátott lepecsételt, borítékba zárt nemkülönböztetett okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi február hó 28-án déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános osztályfőnökénél (Üzletvezetőségi palota I. em. 21. számú ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 400 azaz Négy száz korona készpénzben vagy állami letételre alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1903. évi február 27-én déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a vendéglő III. oszt. váró- és étterem fűtése és világításának felét a m. kir. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem regibb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíttatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megtörténte megemlített ugyan de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (I. em. 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők miert is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltért, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétellett figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik. Szeged, 1903. évi február hóban.

Az üzletvezetőség.

FÉRFI RUHÁT

ne rendeljen, míg **Szűcs Lajos** szabó-m Budapest, Gyöngyútcza 9. legújabb szövettintáit át nem nézte. Mérték után 12 és 15 forintért készítek finom gyapjuszövetekből férfi öltönyt, a legjobb divat szerint.

Köhögés

rekedség, égzőszervek bántalmánál, és óránsu or os-szaktek intélyek ajánlják az I. számú József táptéat. Székrekedés emésztési zavaroknál és mint vértisztító a II. számú József-táptéat kapható Török József gyógytárában. Fő és széküldés Vogler József dróguista assistens-nél, Budapest, Rókk-Szilárd-utca 5. sz. 10 doboz megrendelésénél is a pénz előleges mellett bérmentve

Nevelőnőket,

okleveles magyar tanító-nőket, zene- és nyelv-ismerettel, 800-1600 korona évi fizetéssel, sürgősen keresek; német nevelőnőket és óvónőket lelküismeretesen ajánlok. **Szegheőné S. Lujza**, Budapest, VI., Desseffy-utca 22. sz.

BLOCH S.

oklev. tan. és gyakorló könyvelő Erzsébet-körut 53 kiképez felnőtteket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kettős könyvvitelben, keresk. levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levélbelileg sajtáthatják el a könyv-vitelt.

Bakos Sándor

orvosi műszerész és késműves

Budapest,

VII., Rombach-utca 9. sz.

Orvosi műszerek

javítása pontosan eszközöltetik.

Testgyógyászati gépek és sérvkötők

megrendelésre a legjobb kivitelben készíttetnek

Használt férfiruhákat,

fehérneműt, alkalmi cipőket veszek legmagasabb árban.

Singer Mátyás
Budapest,
VIII. Lujza-utca 3.

Szabásból,

varrásból és mintarajzolásból alapos oktatás nyerhető **Cseh Lajosné** hatóságilag bejegyzett, nyilvános szabászati tanintézetében. Ugyanott szabásminták is kaphatók. Elegáns női-ruhák legszolidabb árakon készíttetnek. IX., Vamház-körut 12. 820

Butorok

alkalmi vétele. Bámulatos olcsó! Gyönyörű futó- és nagy perzsaszőnyegek, háló és ebédlő, szalon-garnitúra, zongora, szőnyegdivány, Schöberlág, irodaberendezés, előszobafal, valamint különféle butorok, minden áron kaphatók. Gyár-utca 2, I em., Király-u. sarkán.

Ajánlom

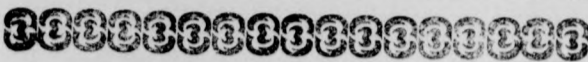
újja átalakított

Balaton Garni-szálloda

(volt Szanszusi)

Hajnal-utca 6.

ujjonnan berendezett villam-világítással és mennyezetes részgyakkal. II. emeleten 160 krajozáros szobák, ingyen fürdő szoba használattal.

A villamosság csodája!

A legszebb alkalmi népnapi ajándék egy

Villamos zseblámpa,

mely egy gomb megnyomása után azonnal gyönyörű villamos fényt áraszt Nem rebben nem tűzveszélyes. Helyes, könnyelmes, praktikus és tartós, minden háztartásban nélkülözhetetlen.

Ára 4 korona.

Tartalek-telep melyet bárki maga a lámpába helyezhet 1 korona 20 fillér.

Csakis a pénz előleges beküldése mellett szállítja bérmentve

AUFFENBERG J.

Budapest, VII. kerület, Klauzál-utca 29. szám.

Nem tetszöt mindenkor kieserélek.

RUJDER-kávéház

Podmaniczky-utca 37. Csengery-utca sarok.

Ma és minden este,

valamint vásár- és ünnepnap délután a közkedvel

Balázs Pista hangversenyez.

Hasznájon csak **'HERKULES' sósorszeszt.**
Elismert legkiválóbb készítmény.
Próbátvev 50 fillér.
Főraktár: **Török József** gyógyszerárában, Budapest
és „Mekren-Apotheke“ Wien.
Gyár:
Huszár A. és Társa
Budapest, VII., Damjanich-utca 47.
Telefon

Eckmayer József
épület- és műlakatos
aczélemez-, zajtalan görredőny és napellenző gyár.
Gyár: Podmaniczky-utca 12.
HIRDETÉSEK
felvétetnek a kiadóhivatalban.

Villamos zseb- és kézi lámpák fényezőróval,
áraz elemmel, vagy akkumulátorral. Kijeli használatra rendkívül alkalmas papok, turisták, tanítók, föld-birtokosok, vadászok, katonatisztok, vegyészek, gyógyszerészek, vasuton utazók számára.
Villamos kézilámpák íráshoz, olvasáshoz, karácsonyfa, díszvilágításhoz, továbbá indító-készülékek, villanyos telepek, izzólámpák, távbeszélők, kirakatvilágítások, távirók.
NEUMANN JÓZSEF VILMOS
hatóságilag eng. elektrotechnikus.
BÉCS, I. ADLERGASSE 12.
Alapított 1886. Arjegyzők ingyen.

Csak uár 31-ig! maradnak érvényben az alantírt **mesés olcsó alkalmi árak** Arjegyzők kívánatra küldve lesz. *
Szenzációs cipő-eladás: Legtörtésőbb uri bőrcipők, Fűzős női sárka bőrcipők, Szűcs női bőrcipők, szűcs női bőrcipők.
E lap olvasói 2% pénztári engedményt kapnak. **Vidékre szétküldés díjmentes háromszor.**

Arjegyzők-kivonat

Tartós uri schiffon ing sima mellél frt	85, 95	Fegyházkötésű sockni prja	15, 22, 26 kr	Diszes mosó kötény	22, 28, 30, 42 kr.
RR redős	—, 98, 1.17	Kötött czérna sockni fekete vagy minnes	22, 24	Meles női Gloth kötény	60, 1.12, 1.57
RR sima	1.12, 1.36	Selyem csokor fekete vagy szines	18, 22, 26	Diszes női kötény	52, 62, 76, 96 kr.
RR redős	1.34, 1.52	Önkötő nyakkendő tiszta selyem	22, 24, 30 kr	Diszes női kötény	60, 85 kr.
Remek divat szines mellél uri ing	97, 1.15, 1.32	Bőrvászson női ing 43 kr., diszes botóttal	55 kr	Diszes női kötény	12 kr.
Batizt levantin egész szines uri ing	1.32	Szintartó női ing olcsó ár	54 kr	Diszes női kötény	22, 28, 32 kr.
RR schiffon uri ing fehér batizt mellél	1.15, 1.39	RR schiffon női ing pazar diszesel	72, 80, 96 kr	Diszes női kötény	38 kr.
RR schiffon óriási hálóing csak	83, 96, 1.18	Rumburgi pamut vászon ing közihímzéssel	87, 96		
12 drb RR schiffon gallér minden alakban	1.20				
1 pár RR schiffon kézellő fehér v. szines	19 kr				
1 drb ingmell sima	13, 17 kr., redős	Flanell divat blouse olcsó ár	15, 20 kr.		
Bőrerős köpper uri alsó nadrág olcsó ár	35, 42, 51	Posztó, remek blouse	15, 20 kr.		
Legerős köpper nadrág himzett gombos	59, 68	Szövet blousok, legújabb divatnak	15, 20 kr.		
Remek köpper gombos nadrág selyem himzéssel	99, 1.28	Tartós mellítzó olcsó ár	15, 20 kr.		
		Valódi halcsont divat fűzők frt	1.12, 1.57		
		Fűzővédő minden színben	15 kr.		
		Gloth diszes női kötény	33, 39, 44, 61 kr.		

SCHRANK LIPÓT vászon és divatárak nagy áruháza Budapest, VII., Nagyenyi-utca 8. (Teréztemplommal szemben) 000000